

A MUNKAIDŐ MEGSZERVEZÉSÉNEK EGYES KÉRDÉSEI

Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Veszprém, 2019. február 19.

dr. Pál Lajos
ügyvéd
pal.lajos@paleskozma.hu
www.paleskozma.hu

PÁL és KOZMA
ÜGYVÉDI IRODA

Előzetes megjegyzések

2

- munkaszerződés és munkajogviszony
 - a munkaszerződéssel keletkező munkajogviszony keretében az egyik fél (munkavállaló) munkaerejét díjazás ellenében a másik szerződő fél (munkáltató) rendelkezésére bocsátja és számára rendszeresen (ismétlődően) valamilyen munkatevékenységet végez.
 - középpontban a munkavégzés

Előzetes megjegyzések

3

- De valóban ez az igazi cél?
 - a munkavégzés valójában csak eszköz
 - a munkavállaló munkavégzése és a munkáltató működése nem választható el egymástól
 - a munkáltatói tevékenység tartama = munkaidő
munkajogi értelemben vett munkavégzés kizárólag munkaidőben teljesíthető
- a munkaszerződés *jogügyleti célja* a munkavállalói munkateljesítés jogi kereteinek (munkajogviszony) megteremtése

Előzetes megjegyzések

4

- az alapvető kötelességek és a munkaidő kapcsolata
 - munkavégzési és rendelkezésre állási kötelesség
 - foglalkoztatási kötelesség
 - szerződéses kötelességének lehetséges *időbeni terjedelmét* (napi munkaidő) a munkaszerződés,
 - *a teljesítés konkrét időpontjának és tartamának* meghatározásával kapcsolatos
 - szabályokat rendszerint a törvény, a kollektív szerződés állapítja meg
 - konkrét intézkedéseket a munkáltató adja (utasítás).
- A munkaidőre vonatkozó szabályozás a munkáltató rendelkezési jogának, illetve foglalkoztatási kötelességének *időbeli behatárolása*.

Napi munkaidő

5

- a teljesítés szerződés szerinti tartama
- a jogviszony természetes tartalmi eleme
- heti munkaidőként való meghatározása nem lehetséges

Heti pihenőnap/pihenőidő

6

- két „heti pihenőnap” (hetenként két pihenőnap)
vagy
- 48 óra „heti pihenőidő” (megszakítás nélkül)
- a munkaszüneti nap jellege

Munkaidő-keret

7

- nem naptári időszak, hanem (egy naptári időszakban) a teljesítendő munkaidő mennyisége
- a teljesítendő munkaidőt órában kell meghatározni
- a teljesítendő munkaidő = az adott naptári időszakban irányadó általános munkarend szerinti munkanapok és a napi munkaidő szorzata

Általános munkarend

8

- A munkaidő beosztása heti öt napra, hétfőtől péntekig [97. § (2) bek.]
- munkanap – heti pihenőnap
- teljesítendő munkaidő – munkaidő-beosztás szabályai

A munkaidő fogalma

9

- a munkavégzésre előírt idő kezdetétől befejezéséig terjedő tartam [Mt. 86. § (19 bekezdés)]
- az az időtartam, amely alatt a munkavállaló dolgozik, a munkáltató rendelkezésére áll, és tevékenységét vagy feladatát végzi a nemzeti jogszabályoknak és/vagy gyakorlatnak megfelelően [2003/88/EK irányelv 2. cikk 1. pont]
- a munkaidő egy adott idő(tartam) jogi természetét jelzi
- ennek munkaidő jellegét nem a munkavégzés (rendelkezésre állás), hanem a munkáltató rendelkezése alapozza meg
- jognyilatkozati forma – Kúria 53/1999. számú munkaügyi elvi határozat

A munkaidő fogalma

10

- rendelkezésre állással/munkavégzéssel nem töltött idő
 - ▣ mentesülés munkaviszonyra vonatkozó szabály vagy megállapodás alapján
 - rendelkezésre állás
 - munkavégzés
 - ▣ rendelkezésre állási (munkavégzési) kötelezettség jogellenes elmulasztása
 - ▣ a foglalkoztatási kötelezettség elmulasztása
 - beosztás hiánya
 - állásidő

A munkaidő fogalma

11

- előkészítő, befejező munkák kérdése
- utazás és munkaidő [Tyco-ügy, C-266/14]
- a rendes és rendkívüli munkaidő
 - a munkaidő rendes és rendkívüli jellegének megkülönböztetése nem a teljesített munkaidő tartama szempontjából lényeges
- a teljesített munkaidő
 - a foglalkoztatási kötelesség teljesítése mind rendes, mind rendkívüli munkaidőben teljesíthető
 - a rendkívüli munkaidő típusai
 - a munkavállaló munkabérét az általános munkarend és a napi munkaidő, valamint *a teljesített munkaidő* alapulvételével kell elszámolni [Mt. 156. § (2) bekezdés]

A munkaidő megszervezése

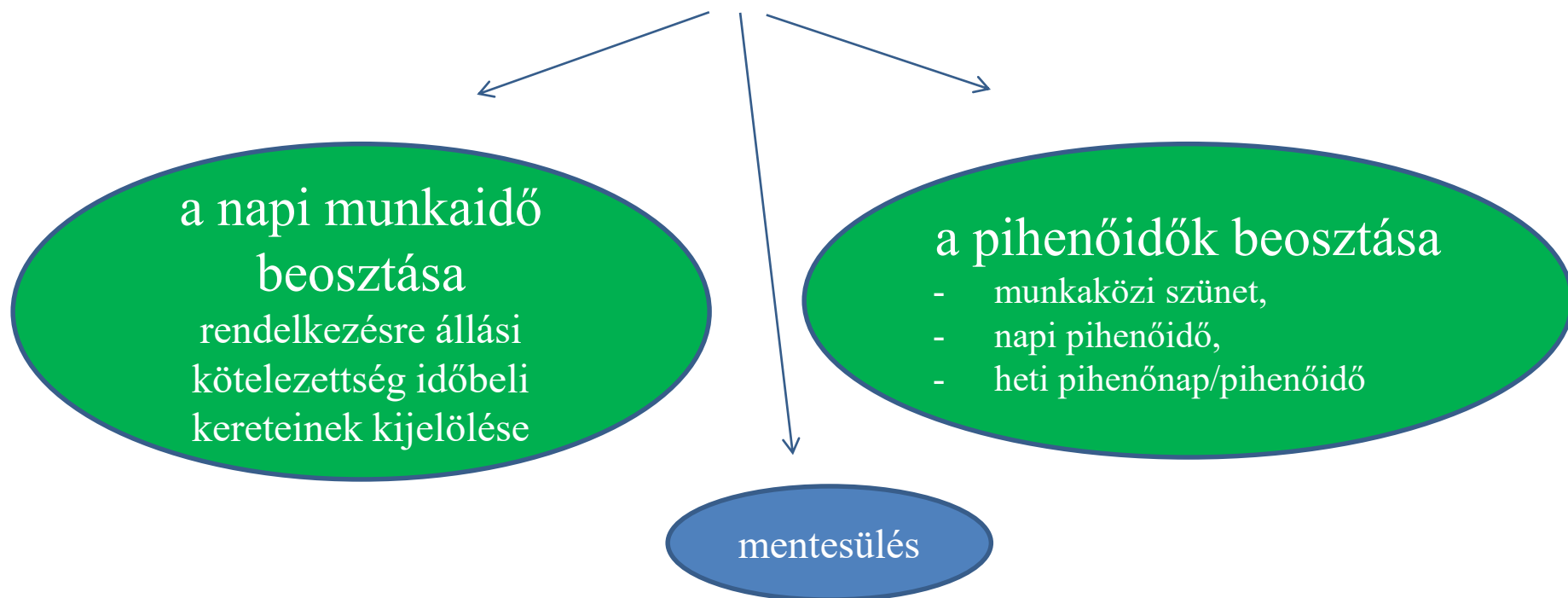
12

- **működési rend** = a munkáltatói tevékenység sajátossága
- kodifikált működési sajátosságok – nem önálló munkáltatói döntés
 - ▣ megszakítás nélküliség
 - ▣ idényjelleg
 - ▣ „rendeltetése folytán” vasárnaphoz/munkaszüneti naphoz kötődő tevékenység
 - ▣ készenléti jellegű munkakör
 - ▣ több műszak
- **munkarend** = a rendes munkaidő beosztásának szabályai
- viszonyítás: az általános munkarend (hétfőtől péntekig)

A munkaidő beosztása

13

A munkaidő beosztása
az egyes naptári napok jellegének megállapítása
a rendelkezésre állási kötelezettség
szempontjából

Egyenlőtlen munkaidő-beosztás

14

- célja:
nem a teljesítendő/teljesíthető munkaidő mennyiségének növelése, hanem ennek rugalmasabb felhasználása
- típusai:
 - ▣ a napi munkaidő eltérő beosztása
 - ▣ heti pihenőnapok/pihenőidő egyenlőtlen beosztása
 - ▣ vegyes
- feltétele:
 - ▣ munkaidő-keret
 - ▣ elszámolási időszak
- 113-114. §

Az egyenlőtlen munkaidő beosztás korlátai

PÁL és KOZMA
ÜGYVÉDI IRODA

15

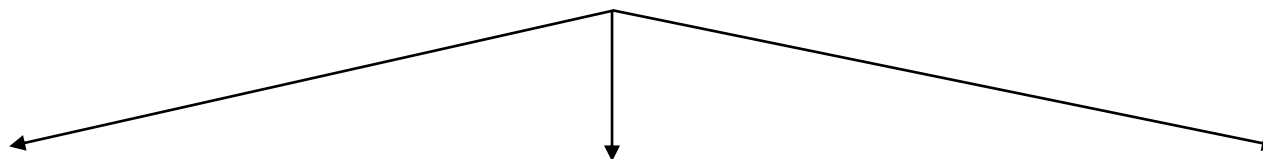
- a munkaidőkeret/elszámolási időszak tartama
- a beosztás szerinti napi munkaidő tartama
- a beosztás szerinti heti munkaidő tartama
 - ▣ átlagban
 - ▣ munkaszüneti napok körüli munkarend megállapítása
- a rendkívüli munkaidő
- díjazási szabályok

Az egyenlőtlen munkaidő beosztás

16

- közlés: a teljesítés tartamának kezdő és befejező időpontja
- alakítás
 - a helyben szokásos, általában ismert mód
- elszámolás a munkaviszony megszűnése esetén

Rendkívüli munkaidő

beosztástól eltérő

- beosztás szerinti munkanapon
- egyenlőtlen munkaidő-beosztás miatti szabadnapon
- heti pihenőnapon
- munkaszüneti napon

munkaidő-kereten *felüli* vagy

az elszámolási időszak
alapjául szolgáló heti
munkaidőt *meghaladó*
munkaidő

ügyelet

Köszönöm a figyelmet!

